Завдання до теми "Практична риторика" (10 клас)

1. Укажи, які репліки персонажів літературного твору не сприяють мирному вирішенню конфліктної ситуації (дві правильні відповіді).

а) — Усе через те, хлопче, що ти думати поки що не зовсім навчився, — повчальним тоном сказав Максим.

— Ну-ну, поговори!

— Так, давай ще зараз гризтися, — Черненко починав дратувати Білана (А. Кокотюха).

б) — По-моєму, нам уже й нема про що говорити, — зітхнув Данило. — Давайте так: розійдемося у різні сторони і займемося, хто чим придумає. Потім зберемося, поділимося враженнями — раптом у когось виникне цікава ідея? (А. Кокотюха).

в) — Я тебе зараз, гада повзучого, по вуха в землю зажену, — лиховісно мовив Денис (А. Кокотюха).

г) — Гадаю, треба докопатися до суті справи, тоді і ти, і я позбудемося такого стану. Тобі потрібно знайти людину, яка написала цього листа... (Е. Аміт)

2. Прочитай уривки з творів. Укажи варіант відповіді, у якому мовець завдяки правильній стратегії й тактиці мовленнєвої поведінки досяг поставленої мети.

а) Доки тато заводив автівку під навіс на подвір'ї, а мама діставала з баґажника гостинці та сумку з речами, переважно Любиними вдяганками, бабуся бідкалась про те, що вечеря ще не готова, — і, нарешті, послала мене в курник забрати яйця, що їх кури нанесли за день. Мовляв, свіженької яєшеньки ще зготує.

— Я плинесу, я! — тут же закричала Люба й кинулася до курника, але в бабусі про всяк випадок уже була наготові цукерка.

LIVEWORKSHEETS

— Ось, Любочко, краще солоденького з'їси, а Йвась сам збігає. Кури вже спати повкладались, а ти їх по всьому подвір'ю розженеш, лисичці на радість. Краще братик забере яєчка тихенько, акуратненько, жодного не розбивши. А ми з тобою тим часом до хати підемо, і я там тобі щось цікаве покажу... (І. Андрусяк)

б) — Диявол!.. Диявол!!! — кипів начальник етапу; беріг він — і не вберіг, пильнував, як ока, — і марно. І душила його скажена лють. Ще одне йому було зрозуміло: хтось допомагав, хтось заклав знову діру і замаскував пильно.

— Встать! — гримнув начальник. Усі встали. Усі стояли, похиливши голови, намагаючись не дивитися на начальство, щоб не показати очей, так раптом і так дивно змінених.

— Хто допомагав?!

Мовчанка.

— Тридцять другий вагон!.. Згною!.. Роздавлю!.. Хто допомагав!?

Тихо. Тридцять другий вагон відокремили. Біля 60 людей стало окремою купкою.

— Хто спільник?!

Люди стояли понуро, схиливши голови. Мовчали (І. Багряний).

3. Укажи, які тактичні прийоми вибрав автор промови (три правильні відповіді).

А щодо порад...Ось ви тут зібралися і вважаєте, що багато з вас будуть виконувати якісь поради? Якщо хоч 1% будуть, то я скажу, що коефіцієнт корисної дії моєї лекції був достатньо високий. Навіть більше за мій операційний день, бо все ж таки тут зібралося багацько людей. І хоч якщо 1% зробляться здоровими — і це не погано.

LIVEWORKSHEETS

(Виглядає так, ніби Амосов вже завершує щойно розпочату лекцію, однак на сцені з'являється чоловік, який передає папірці з питанням із зали.)

— Скільки потрібно спати студентові?

— Лише молодь уміє задавати такі, дуже сильно наукові, питання. 6 годин щодня протягом 5-ти років навчання — це мало? Та якраз, але ж ви по 10 годин спите! (М. Амосов).

а) провокація на суперечку

б) доречний жарт

в) заклик вести здоровий спосіб життя

г) пряме звернення до публіки

д) булінг

4. Прочитай уривки з творів. Укажи варіант відповіді, у якому тактика й стратегія мовленнєвої поведінки персонажа була неправильною.

а) На очах у неї сльози. Вона приязно сміється своїм зубом:

— Пані, пані, ви — наші! Ходи, ходи, Гасю, пані вже наша.

І Гася всміхається, зачервоніла вся, як квітка.

Таня реферує справу. Говорить з Настею про повстанця, про його хворобу, його стан. Рівночасно чує, як якась ніби шкляна холодна стіна, що ввесь час ділила їх, тане і тане і вже нема її зовсім. Тані добре тут нині (М. Дмитренко).

б) Не стерпіла Христина. Відколи очіпок наділа, шанувалася перед чоловіком. А тепер виказала всю правду в живі очі.

— Люди сміються! По світу з торбами підемо!.. Схаменись, Артеме!..

Мовчав і не дивився на жінку. І все своє думав. Як вичитала йому все, глянула на нього, і серце заболіло.

— А може б, Артеме, теє... до попа — хай би молебня... і хату посвятити б...

LIVEWORKSHEETS

Нічого не відповів. Тільки зіп'явся на ноги й так страшно глянув, що аж поточилася назад Христина. Грюкнув дверима й пішов до своєї клуні (Б. Антоненко-Давидович).

5. Прочитай речення. Укажи репліку персонажа літературного твору, що закликає до подальшої співпраці, дружби, примирення тощо (дві правильні відповіді)

а) — Хто першої рибини мені не віддає, той тут нічого не ловить. На перший раз вудки ламаємо, на другий раз — руки, ноги, і те-де, і те-пе. Ясно? (А. Кокотюха).

б) — Зараз ми тебе погодуємо. Тим часом я попрошу свого тата, він зателефонує Клавдії Зіновіївні і пояснить ситуацію. Потім навіть проведе тебе додому. Ну, а ми ось із ним, — Максим кивнув на приятеля, — спробуємо пошукати твого песика пікінесика. Годиться? (А. Кокотюха).

в) — Тобі від твоєї ж кукурудзи живіт заболить! — вишкірився на нього Денис. — Бо я тебе нею нагодую, раз такий розумний! (А. Кокотюха).

г) — Чого ви завелися, пацани? — наспів Вова Пономаренко. — У нас судді є — хай вони вирішують. Для чогось же вони тут сидять (А. Кокотюха).

LIVEWORKSHEETS